

**OTİZM SPECTRUM BOZUKLUĞUNDA
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
BECERİ ÖĞRETİMİNDE
VIDEO MODELLEME VE SOSYAL ÖYKÜ
KULLANIMI**

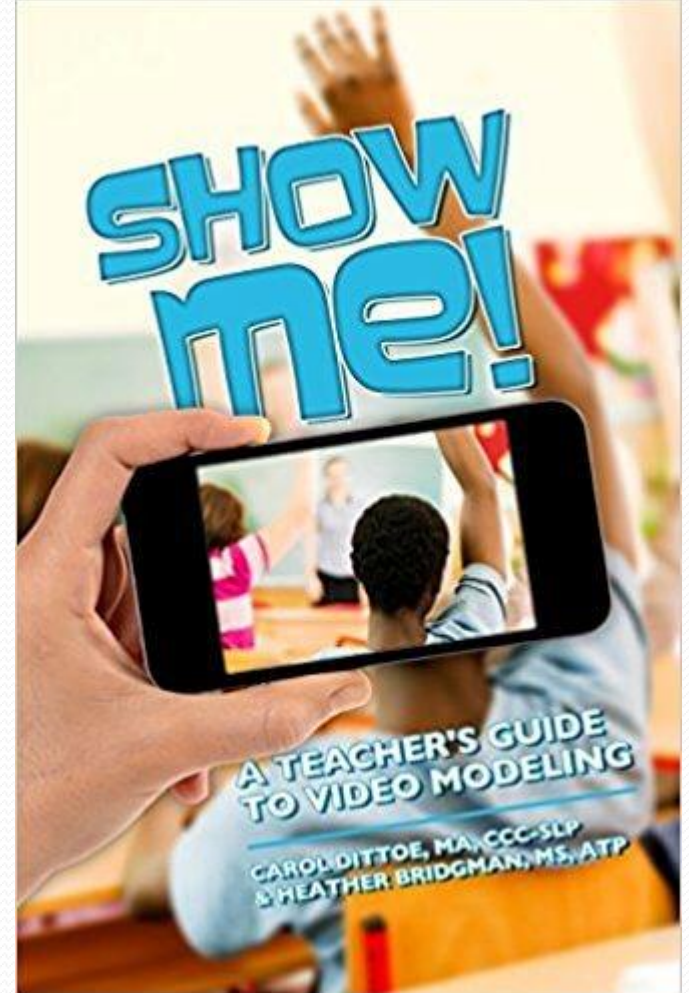
DOÇ.DR. GONCA İNCE

**ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
SPOR-SAĞLIK BİLİMLERİ A.B.D.**

VIDEO MODELLEME

(WILSONA, 2013; BESLER & KURT, 2016)

- **VIDEO MODELLEME, OTIZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU (OSB) OLAN BİREYLERİN SOSYAL VE İLETİŞİM BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEDE ETKİLİ OLDUĞU KANITLANMIŞ BİR UYGULAMA STRATEJİSİDİR.**

VIDEO MODELLEME KAZANIMLARI

WILSON, K. P., (2013)

- **SOSYALLEŞME**
- **İLETİŞİM**
- **BECERİ ÖĞRENİMİ**
- **ÇEVREYE ADAPTE OLMA**
- **OYUN BECERİLERİ**
- **GÜNLÜK YAŞAM BECERİLERİ**

VİDEO MODELLEMEDE 5 TEMEL AŞAMA (ANTLE, 2016)

- **HAZIRLIK**
- **VİDEO MODELİNİN KAYDEDİLMESİ**
- **VİDEO MODELLEME UYGULAMASININ YAPILMASI**
- **UYGULAMAYA, ÖĞRENCİNİN YANITININ İZLENMESİ**
- **BİR SONRAKİ ADIMLARIN PLANLANMASI**

VİDEO MODELLEME İÇİN GENEL ADIMLAR (ANTLE, 2016)

- EĞİTMEN, HEDEFLenen DAVRANIŞIN **VİDEO KAYDINI** YAPMALIDIR
- VİDEO BECERİ ÖĞRETİMİ YAPMADAN ÖNCE OSB Lİ **BİREYE** SEYRETTİRİLMELİDİR.

VIDEO MODELLEME İÇİN GENEL ADIMLAR (ANTLE, 2016)

- VIDEO BİTTİKTEN SONRA OSB Lİ **BİREY**, HEDEF DAVRANIŞI YAPMAK İÇİN HAREKETE GEÇİRİLMELİDİR.
- HAREKET YAPILIRKEN **EĞİTMEN**, POZİTİF VE DESTEKLEYİCİ ŞEKİLDE OSB Lİ BİREYE YÖNLENDİRME YAPMALIDIR.

VIDEO MODELLEME İÇİN GENEL ADIMLAR (ANTLE, 2016)

- HEDEF HAREKET YA DA BECERİNİN ZORLUK DERECESİNE GÖRE YAKLAŞIK GÜNDE **8-10 KEZ** VIDEO GÖSTERİM TEKRARI YAPILASI UYGUN OLACAKTIR. **MOTİVE OLMALARI VE HAREKETİ ÖĞRENMELERİ** İÇİN ÖNEMLİDİR.

VIDEO MODELLEME İÇİN GENEL ADIMLAR (ANTLE, 2016)

- **VIDEO MODELLEME
KULLANIMI
SIRASINDA NEGATİF
BİR DAVRANIŞ
OLUŞMASI HALİNDE
(STEROTİP HAREKET,
MASTURBASYON VB.)
ORTAM
SAKİNLEŞTİRİLMELİ
DAHA SONRA
YÖNTEME TEKRAR
DÖNÜLMELİDİR.**

VIDEO MODELLEME İÇİN GENEL ADIMLAR (ANTLE, 2016; GENÇ-TOSUN & KURT, 2014)

- VIDEO MODELLEME KULLANIMI SONRASINDA **3-5** **SEAN SONRASI** VIDEO SENARYOSU VE ETKİNLİĞİ **DEĞERLENDİRİLİR.** ÇOK ETKİN OLMAMIŞSA DEĞİŞİKLİK YAPILIR.

VIDEO MODELLEME İÇİN GENEL ADIMLAR (ANTLE, 2016; GENÇ-TOSUN & KURT, 2014)

- **VIDEO SENARYOSU
VE ETKİNLİĞİ
BAŞARILI İSE;
İPUCUNU
SİLİKLEŞTİRME
KULLANILIR.**

VIDEO MODELLEME İÇİN GENEL ADIMLAR (GENÇ-TOSUN & KURT, 2014)

- İPUCUNU
SİLİKLEŞTİRME
- 1. GECİKTİRME/ERKEN
DURDURMA
- 2. HATA DÜZELTMESİ
- 3. BASAMAKLARI
AZALTMA

KAYNAKLAR

- Shukla-Mehta, S., Miller, T., & Callahan, K. J. (2010). Evaluating the effectiveness of video instruction on social and communication skills training for children with autism spectrum disorders: A review of the literature. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*, 25, 23–36.
- Antle, M., Ed.S. Field Training Coordinator. (2016). Using Video Modeling with Individuals with. Autism Spectrum Disorders. University of Louisville, Kentuck Autism Training Center, <https://www.youtube.com/watch?v=wMChXm1v9yU>, erişim tarihi: 23.06.2019.
- Schmidt, Sara D., "Video Modeling as an Effective Intervention for Young Children Diagnosed with Autism" (2016). Culminating Projects in Teacher Development. 9. https://repository.stcloudstate.edu/ed_etds/9.
- Wilson, K. P., (2013). Incorporating Video Modeling Into a School-Based Intervention for Students With Autism Spectrum Disorders. *Language, Speech, And Hearing Services In Schools (LSHSS)*, 44(1):105–117. [https://doi.org/10.1044/0161-1461\(2012/11-0098\)](https://doi.org/10.1044/0161-1461(2012/11-0098)).
- Genç-Tosun, D & Kurt, O. (2014). Otizm Spektrum Bozukluğu ve Video Modelle Öğretim, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 15(3) 37-49.
- Besler, F., & Kurt, O. (2016). Effectiveness of video modeling provided by mothers in teaching play skills to children with autism. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 16, 209-230.

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ VIDEO MODELLEME ÇALIŞMASI

ALİ EFE OKTAY

- 10 YAŞ
- ASBERGER
- TEŞHİS: 3 YAŞINDA
- KONUŞABİLİYOR
- SINIRLI GÖZ TEMASI VAR
- KOMUT ALABİLİYOR
- STEREOTİP HAREKETİ: KOL SALLAMA

MEHMET ÇINAR PARLAR

- 7 YAŞ
- ATİPİK OTİZM
- TEŞHİS: 4 YAŞINDA
- SINIRLI KONUŞMA (İKİ KELİME SÖYLÜYOR)
- SINIRLI GÖZ TEMASI VAR
- KOMUT ALABİLİYOR
- HİPERAKTİVİTESİ VAR
- ARA SIRA PARMAK UCUNDA YÜRÜMESİ VAR
- STEREOTİP HAREKETİ: ELLERİNİ AÇIP KAPATMASI

MUHAMMET ENES TEZMAN

- 5 YAŞ
- ATİPİK OTİZM
- TEŞHİS:3 YAŞINDA
- SINIRLI GÖZ TEMASI VAR
- KOMUT ALABİLİYOR
- HİPERAKTİVİTESİ VAR
- DOKUNULMAKTAN HOŞLANMAZ

SOSYAL ÖYKÜ TANIMI

- Bir özel eğitim öğretmeni olan Carol Gray (1994) tarafından OSB dan etkilenmiş çocukların **sosyal durumları daha iyi anlamaları için** geliştirilmiş kısa ve bireyselleştirilmiş öykülerdir.

OSB DE SOSYAL ÖYKÜ KULLANIMI

- (1) ÇOCUKLARIN OKUL VEYA EVDEKİ BİR RUTİNDEKİ DEĞİŞİKLİK YAPMADA,
- (2) DİĞER İNSANLARIN DAVRANIŞLARININ NEDENLERİNİ AÇIKLAMADA,
- (3) YENİ AKADEMİK BECERİLERİN ÖĞRETİLMESİNDE,
- (4) SOSYAL BECERİLERİN ÖĞRETİLMESİNDE (AKT.; SCATTONE VE DİĞERLERİ, 2002).
- (5) GÜNLÜK YAŞAM BECERİLERİNİN ÖĞRETİLMESİ
- (6) OSB DE BAZI PROBLEMLİ DURUMLARIN (PARMAK UÇUNDA YÜRÜME, GÖZ TEMASI KURAMAMA VB.) DÜZELTİLMESİNDE
- (7) BEDEN EĞİTİMİ DERSİNDE MOTORİK VE TEKNİK HAREKETLERİN ÖĞRETİMİNDE

OSB DE SOSYAL ÖYKÜ KULLANIMINDA;

**OSB OLAN ÇOCUĞUN
GÜÇLÜ VE ZAYIF YÖNLERİNİN
BELİRLENMESİ GEREKİR**

SOSYAL ÖYKÜ YAZARKEN KULLANILAN CÜMLE İÇERİKLERİ

- **Betimleyici cümleler;** gerçekleri açıklayan, sosyal bir durumda insanların genelinin ne yaptığını tanımlayan cümlelerdir (“**Biz beden eğitimi dersinde spor yaparız**”) Betimleyici cümleler, aynı zamanda bir sosyal davranışın oluşma nedenini açıklar.

SOSYAL ÖYKÜ YAZARKEN KULLANILAN CÜMLE İÇERİKLERİ

- Görüş bildiren
(perspective) cümleler
(yansıtıcı cümleler), diğer
insanların düşünce, duygu
ve hareketlerini açıklar
(“İnsanlar, birlikte spor
yaparken oyuncuların
birbiri ile uyumlu
olmasını isterler”).

SOSYAL ÖYKÜ YAZARKEN KULLANILAN CÜMLE İÇERİKLERİ

- **Yönlendirici**
(directive) cümleler,
Bireyin davranışlarını
yönlendirmek amaçlıdır
(Ben, spor yaparken
top bana geldiğinde,
başka arkadaşıma pası
atacağım.)

SOSYAL ÖYKÜ YAZARKEN KULLANILAN CÜMLE İÇERİKLERİ

- **Kontrol cümlesi**
(Control sentence):
Çocuğun sosyal ortamda uygun olan davranışı ifade eden cümlelerdir.
- **Arkadaşıma verdiğim pası takip edip, tekrar bana pas atılmasını beklemeyi hatırlayacağım.**

DİĞER SOSYAL ÖYKÜ KONULARI

- Tost nasıl yapılır?
- Bir arkadaş nedir?
- Bir arkadaşla nasıl konuşulur?
- Neden farklı yiyecekler yemek peynirden daha önemli?
- Biri nasıl selamlanır?
- Market alış-verişi nasıl olur?
- Dışçide ne yapılır?

SOSYAL ÖYKÜ

- Sosyal öyküler hazırlanırken, okuma-yazma bilen çocuklarda **basit cümlelerden**, okuma-yazma bilmeyen çocuklarda da **resimlerden** yararlanılarak öyküler hazırlanır. Hazırlanan öyküler çocuklara sosyal ortamlarda ne yapmaları gerektiğini anlatır.

Rules for the iPad

1. Carry the iPad with two hands to your seat.
2. Hold the iPad by the base, not the cover.
3. Always sit down while using the iPad.
4. No banging, slamming, or hitting the iPad.
5. Share nicely and stop when your turn is over.

When someone is hurting or annoying me I will:

1. Look at them.

2. Put my hand up in a 'stop' sign.

3. Say to the person, "Stop it, I don't like it."

4. If it doesn't work I will get help from a teacher.

Washing Your Hands Social Story

Sometimes our hands get dirty.

When our hands are dirty, we wash them.

It's important that we wash our hands so that we stay healthy.

It also helps others stay healthy.

When we wash our hands, we turn on the water.

© Heidi Butkus 2012 www.heidibutkus.com

gince, 2019

SOSYAL ÖYKÜ HAZIRLARKEN DIKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

1. İstenilen **SOSYAL BİLGİ** en kapsamlı bir şekilde ele alınmalı
2. **GİRİŞ**, **GELİŞME** ve **SONUÇ** bölümü olmalıdır.
3. **5N1K** sorularına cevap olmalı
4. **1. TEKİL ŞAHIS** açısından yazılmalı
5. **OLUMLU BİR DİL** kullanılmalı
6. Yazılan öykü, **BASİT VE ANLAŞILIR** olmalı
7. **İLGİ VE YETENEKLERİNE** uygun olmalı

SOSYAL ÖYKÜ ÖRNEĞİ

- **TEK BAŞIMA OYNUYORUM**
- Bazen annemin evde çok işi olur (**Betimleyici cümle**).
- Yemek yapması, ütü yapması, çamaşırları yıkaması, çamaşırları asması, evi temizlemesi gerekir (**Betimleyici cümle**).
- Böyle durumlarda annem benimle oynayamaz ve benim canım da çok sıkılır (**Betimleyici cümle**).
- Anneme benimle oynaması için ısrar ettiğimde üzülür (**Betimleyici cümle**).

TEK BAŞIMA OYNUYORUM

- Canım sıkıldığında istediğim bir oyuncacı alıp oynamam gerekir (**Yönlendirici cümle**).
- Ben oyuncacımla oynarsam annem de çok mutlu olur ve işlerini rahatça bitirebilir (**Görüş bildiren cümle**).
- Annemin işi çok olduğu zaman odamdan istediğim oyuncacı alıp oynamaya çalışacağım (**Kontrol cümlesi**).

SPOR YAPARKEN KONUŞMA SIRASI BEKLEME SOSYAL ÖYKÜ

BETİMLEYİCİ CÜMLE:

1. SPOR SALONUNDA ÖĞRETMENİMİZLE KONUŞMAYI ÇOK SEVERİZ.
2. ÇOĞU ZAMAN, DİĞER ÇOCUKLARDA ONUNLA KONUŞMAK İSTERLER.
3. HERKES AYNI ANDA ÖĞRETMENİMİZLE KONUŞAMAYABİLİR.
4. BAZEN BİZ KONUŞMAK İÇİN SİRAMIZI BEKLEMELİYİZ.

YÖNLENDİRİCİ CÜMLE:

1. KONUŞMAK İÇİN SİRAMIZI BEKLEDİĞİMİZDE, DİĞER KİŞİLERİN NE SÖYLEDİĞİNİ DİNLEMeye İHTİYAÇ DUYARIZ.

GÖRÜŞ BİLDİREN CÜMLE:

1. BENİM ÖĞRETMENİM, KONUŞMADA SİRAMIZI BEKLERSEK VE İYİ DİNLERSEK BUNDAN HOŞLANIR VE MUTLU OLUR.

KONTROL CÜMLESİ:

BEN, İYİ BİR DİNLEYİCİ OLMAYI VE KONUŞMAK İÇİN SİRAMI BEKLEMİYİ DENEMİYİ HATIRLAYACAĞIM.

SPOR SALONUNDA MALZEME TOPLAMA GÖREVİ SOSYAL ÖYKÜ

BETİMLEYİCİ CÜMLE:

1. SPOR SALONUNDA TOPLARLA VE SPOR MALZEMELERİ İLE OYNAMAYI SEVİYORUZ.
2. SPOR BİTTİĞİNDE, ETRAFI TOPLAMA ZAMANI GELDİĞİNDE, ÖĞRETMENİM ZİLİ (DÜDÜK, DAVUL, ALKIŞ VB.) ÇALAR.
3. BAZEN EĞLENİYORUZ VE TOPLARI, SPOR MALZEMELRİNİ TOPLAMAYI İSTEMİYORUZ.
4. ETRAFI TOPLADIKTAN SONRA SPOR SALONUNDAN DIŞARI ÇIKABİLİRİZ.

YÖNLENDİRİCİ CÜMLE: OYNAMAYA DEVAM ETMEK İSTEDİĞİMİZDE BİLE, ETRAFI TOPARLAMALIYIZ

GÖRÜŞ BİLDİREN CÜMLE:

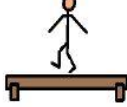
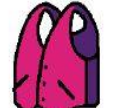
1. ETRAFI TOPARLADIĞIMIZDA ÖĞRETMENİM ÇOK MUTLU.
2. SPOR SALONUMUZU DÜZENLİ TUTMAK VE ETRAFI TOPARLAMAK ÇOK ÖNEMLİDİR.

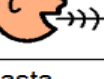
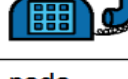
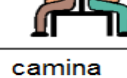
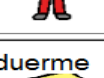
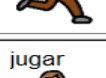
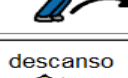
KONTROL CÜMLESİ: ZİL SESİNİ DUYDUĞUMDA, TOPLARI VE SPOR MALZEMELERİNİ TOPARLAMAYI HATIRLAMAYA ÇALIŞACAĞIM.

KAYNAKLAR:

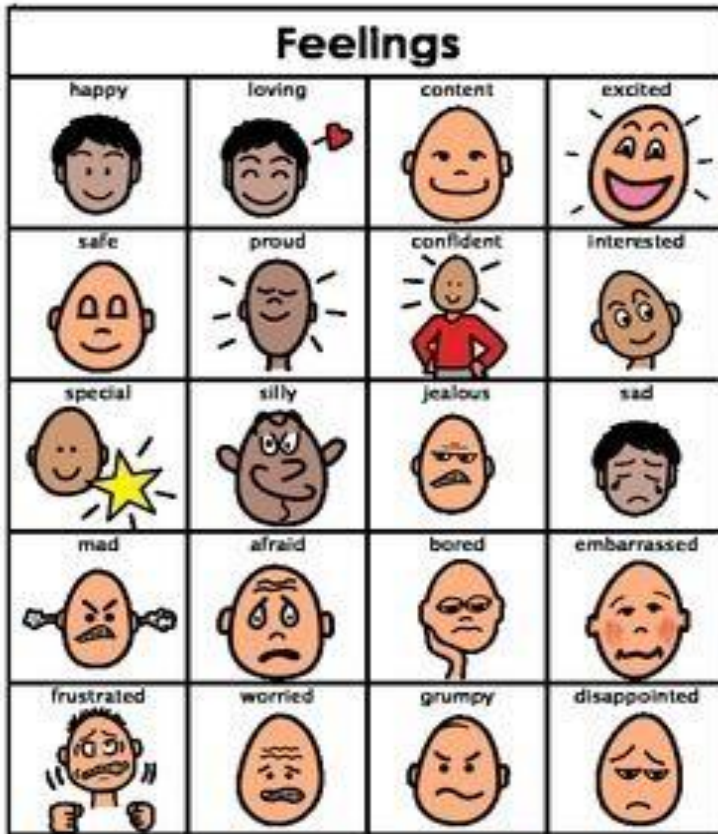
- 1. Turhan C., Vuran S. (2015). Otizm Spektrum Bozukluğu Gösteren Çocuklara Sosyal Beceri Öğretiminde Sosyal Öykü ve Video Model Uygulamalarının Etkililik ve Verimlilikleri. *International Journal of Early Childhood Special Education (INT-JECSE)*. 7(2),294-315.**
- 2.Spencer, V., Simpson, C. G. ve Lynch, S. A. (2008). Using social stories to increase positive behaviors for children with autism spectrum disorders. *Intervention in School and Clinic*, 44(1), 58-61.**

SOSYAL ÖYKÜ KARTLARI

booster swing 	swing 	platform swing 	ballpool
knock it down 	climb 	ladder 	balance beam
jump 	take a break 	bounce on ball 	large ball
brush 	throw 	catch 	joint compression
vest 	headphones 	kick 	tunnel

quiero 	come 	sirve 	toma 	menea
corta 	pela 	bañar 	shampoo 	duchar
cocinar 	lava manos 	seca manos 	cepilla dientes 	hornear
di 	dame 	peine 	pon platos 	llama
basta 	lava platos 	espera 	ride 	nada
de pie 	sentado 	camina 	corre 	brinca
duerme 	ve tele 	trabajar 	jugar 	descanso

SOSYAL ÖYKÜ KARTLARI

The Picture Communication Symbols (PCS) are ©1981-2010 by Wjv.org. All Rights Reserved. No part of this publication may be reproduced without permission. Wjv.org is a trademark of Wjv.org LLC.

The Picture Communication Symbols (PCS) are ©1981-2010 by Wjv.org. All Rights Reserved. No part of this publication may be reproduced without permission. Wjv.org is a trademark of Wjv.org LLC.

SOSYAL ÖYKÜ KARTLARI

Social Stories for Good Behavior in Different School Environments

Auditorium

Hallways

Lunch

Field Trips

Playground

Lunch Time Behavior

When I go to lunch, I need to have good behavior.

I need to wait my turn in line and listen to my teachers.

I need to pick out my lunch, and sit quietly at the table.

I need to eat my lunch nicely and use my spoon and fork.

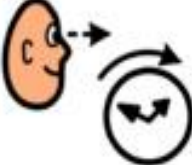
When I am finished, I need to clean up my lunch.

Lunch is fun when I have good behavior.

The Picture Communication Symbols © 1981-2001 by Mayer-Johnson LLC. All Rights Reserved Worldwide. Used with permission. Boardmaker™ is a trademark of Mayer-Johnson LLC.

SOSYAL ÖYKÜ KARTLARI

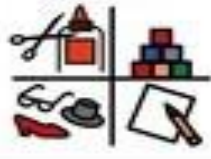
yes 	no 	maybe
hello 	goodbye 	How are you?
see you later 	I want 	I don't want

Wash Hands	turn water on 	wet hands
get soap 	rub hands 	rinse hands
turn water off 	dry hands 	dry hands

SOSYAL ÖYKÜ KARTLARI

			
running	painting	cooking	writing
			
reading	spinning	listening	throwing
			
swinging	sliding	dancing	eating
			
swimming	sleeping	cutting	drinking
			
washing	showering	drawing	shopping
			
hugging	pouring	hoovering	laughing

Picture Icons and Visual Supports - School Schedule

arrival 	breakfast 	lunch
snack 	arts & crafts 	circle time
1:1 work 	centers 	clean up

The Picture Communication Symbols (PCS) are a registered trademark of Communication & Symbolic Abilities (CSA). All Rights Reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without prior written permission from Communication & Symbolic Abilities (CSA).

EV DESTEKÇİLERİ

Picture Icons and Visual Supports - Home Schedule

Morning Routine	wake up 	go to bathroom
get dressed 	brush teeth 	brush hair
eat 	ready! 	time to go

The Picture Communication Symbols (PCS) and the Picture Exchange Communication System (PECS) are trademarks of the Picture Communication Systems (PCS) and the Picture Exchange Communication System (PECS) respectively. The Picture Exchange Communication System (PECS) is a trademark of the Picture Exchange Communication System (PECS).

Picture Icons and Visual Supports - Home Schedule

Go to Bathroom	pants down 	underwear down
sit down 	wait a minute 	go to bathroom
get toilet paper 	wipe 	put paper in toilet

The Picture Communication Symbols (PCS) and the Picture Exchange Communication System (PECS) are trademarks of the Picture Communication Systems (PCS) and the Picture Exchange Communication System (PECS) respectively. The Picture Exchange Communication System (PECS) is a trademark of the Picture Exchange Communication System (PECS).

EV DESTEKÇİLERİ

Picture Icons and Visual Supports - Home Schedule

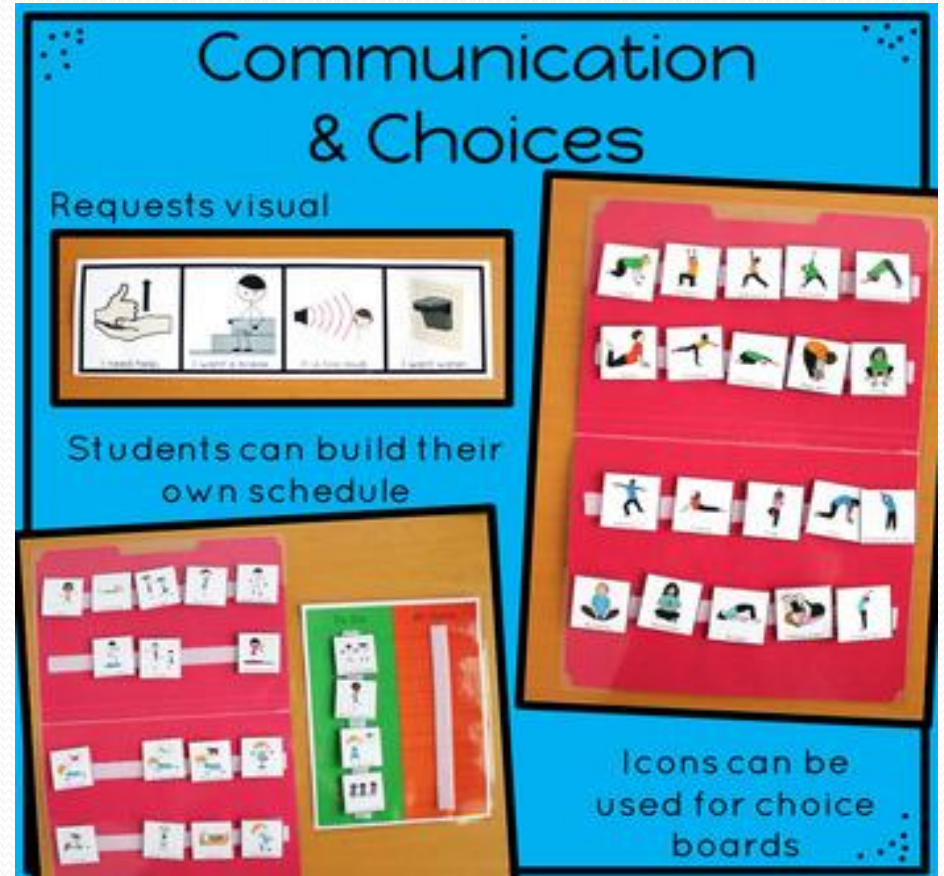
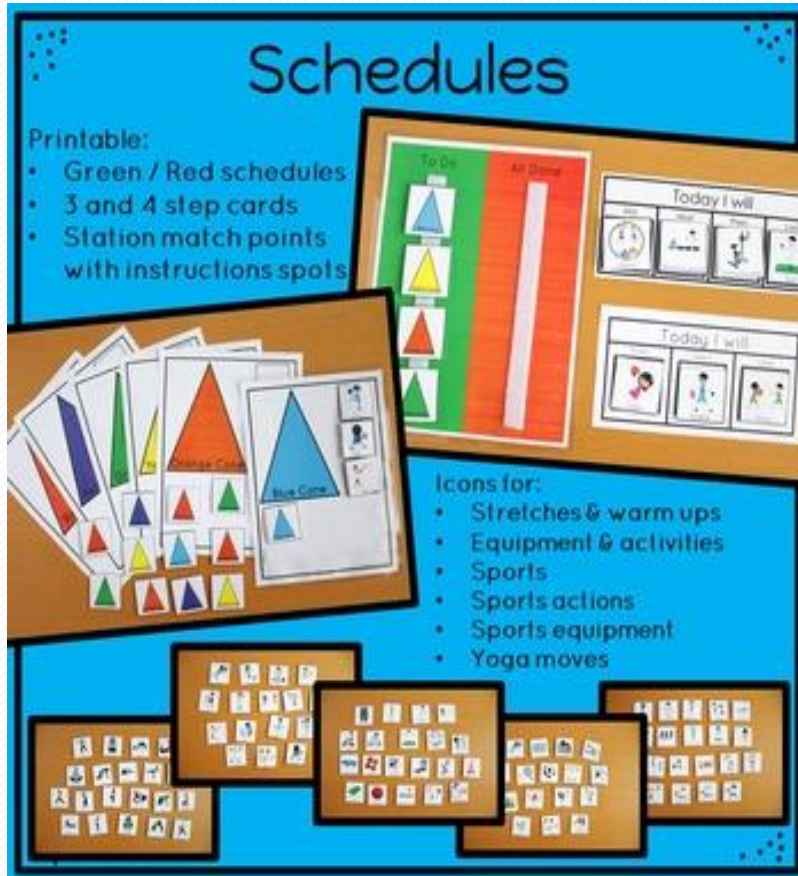
The Project (Autism-Action Systems) is funded by the Department of Education (DoE). All Rights Reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the Department of Education (DoE).

Picture Icons and Visual Supports - Home Schedule

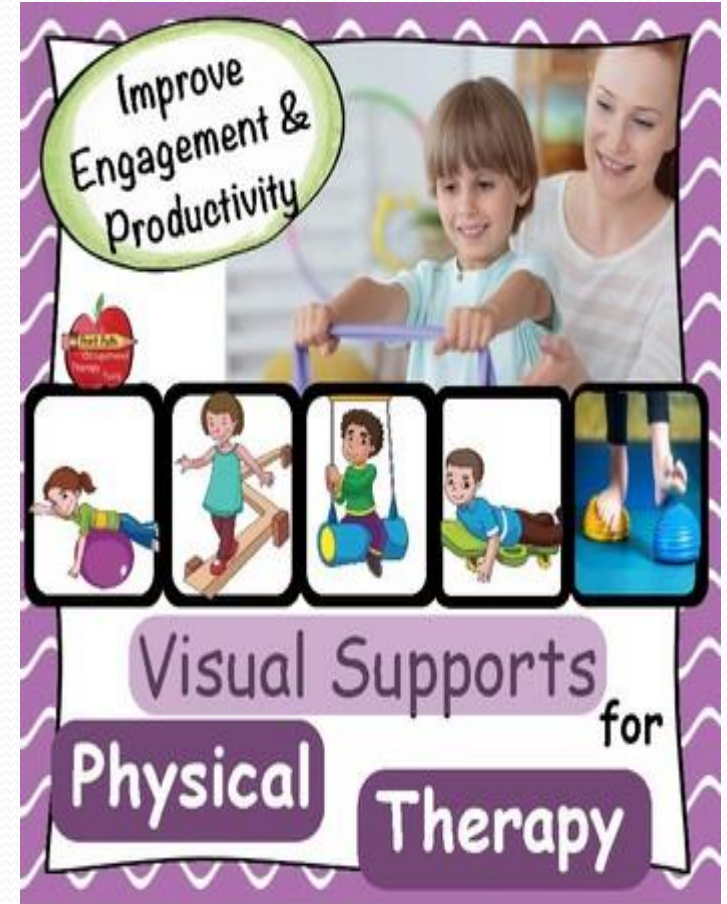

The Project (Autism-Action Systems) is funded by the Department of Education (DoE). All Rights Reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the Department of Education (DoE).

BEDEN EĞİTİMİNDE ÖYKÜ KARTLARI

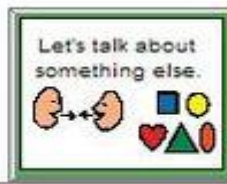
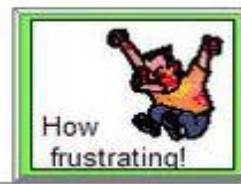
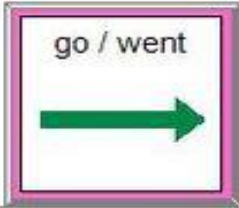
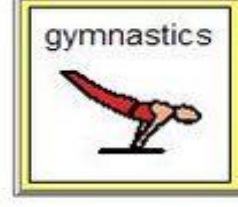
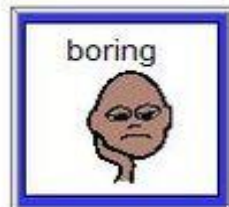
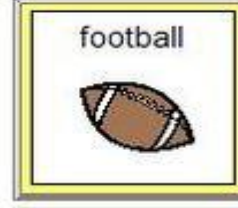
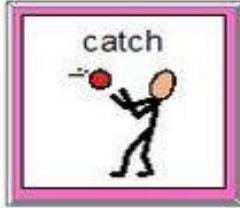
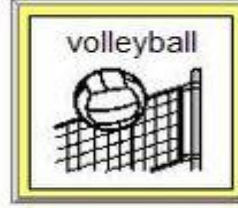
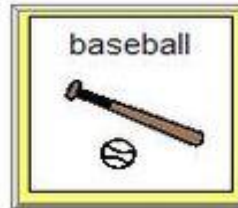
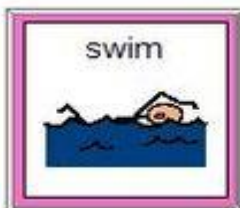
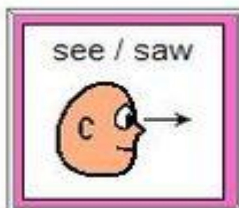

BEDEN EĞİTİMİNDE ÖYKÜ KARTLARI

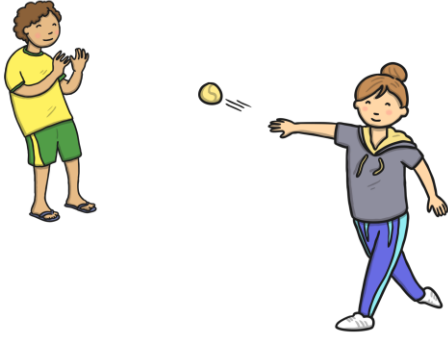

It's All About Sports

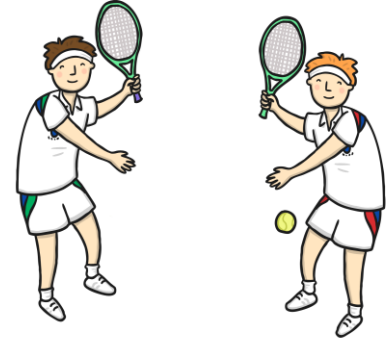
SPORDA TEKNİK ÖYKÜ KARTLARI

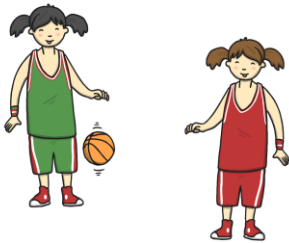
Throw and catch a ball
with a friend.

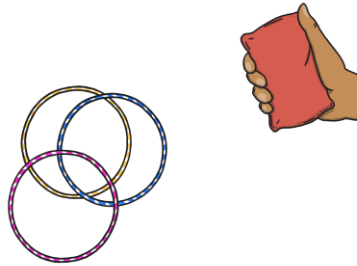
Do **5** star jumps.

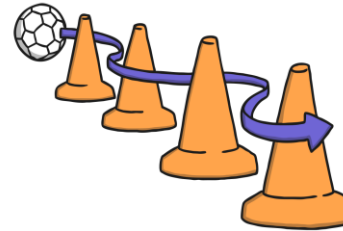
Hit a ball to your
friend.

Bounce a ball to
a friend.

Throw **5** beanbags
into the hoop.

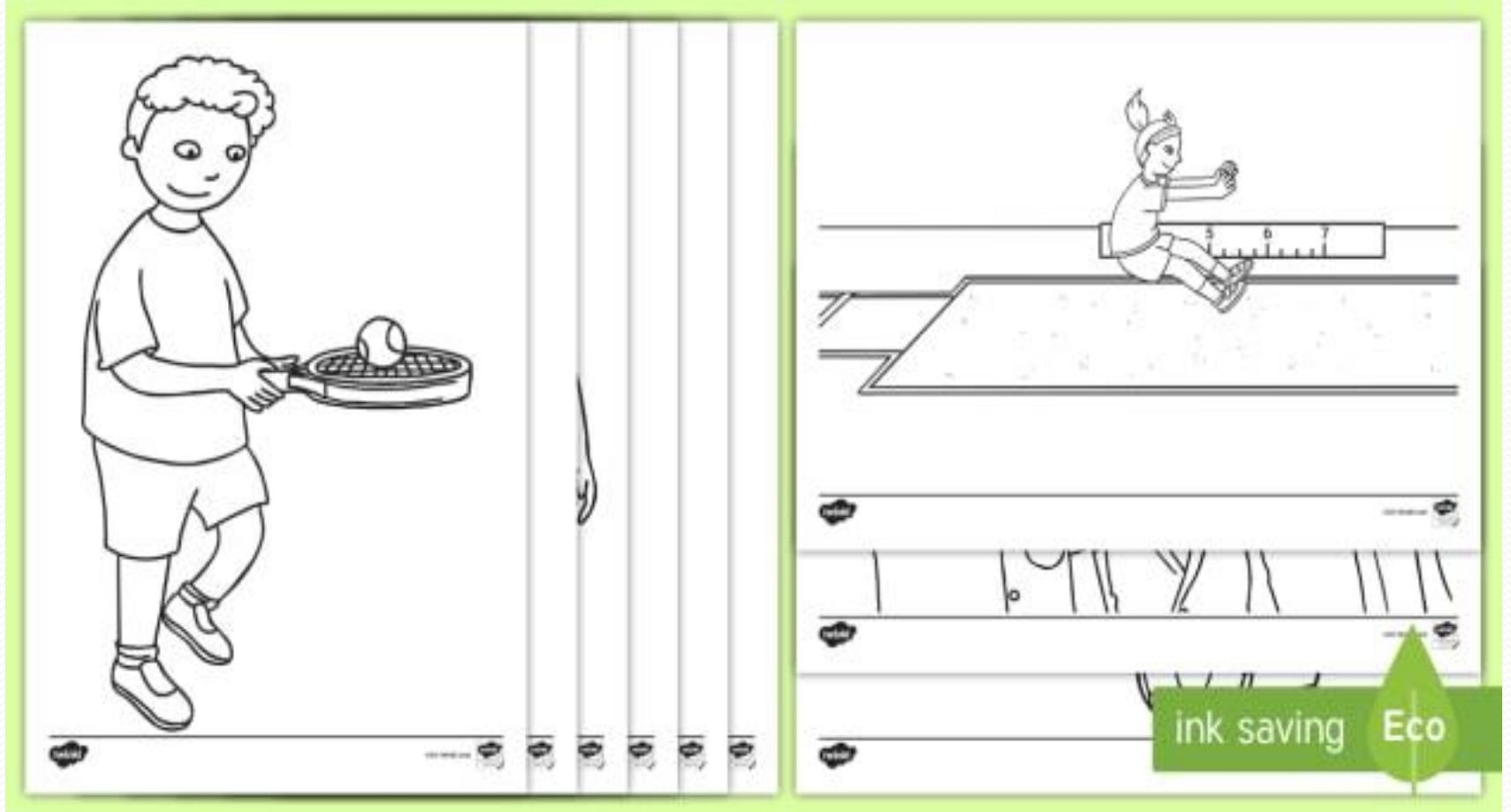

Dribble the ball
around the cones.

Run between the cones
5 times.

SPORDA TEKNİK ÖYKÜ KARTLARI

SPORDA DAİRESEL ANTRENMAN KARTLARI

Fitness Circuit Cards

Skiping Track

Skip around the circuit:

- How many laps can you do?
- Are you faster than your friend?
- Can you skip backwards?

Fitness Circuit Cards

Bunny Jumps

Do 10 bunny jumps:

- How far can you travel?
- How high can you jump?
- Can you jump higher or further than your friend?

Fitness Circuit Cards

Tuck jumps

Do 10 tuck jumps:

- How high can you jump?
- Can you jump higher than your buddy?
- How many tuck jumps can you do without stopping?

Fitness Circuit Cards

Line Jumps

Face a line and jump forwards and backwards over the line:

- What happens if you jump using your arms to propel you?
- What happens if you **don't** use your arms?
- How many jumps can you do in a minute?

Fitness Circuit Cards

Tiptoe Walking

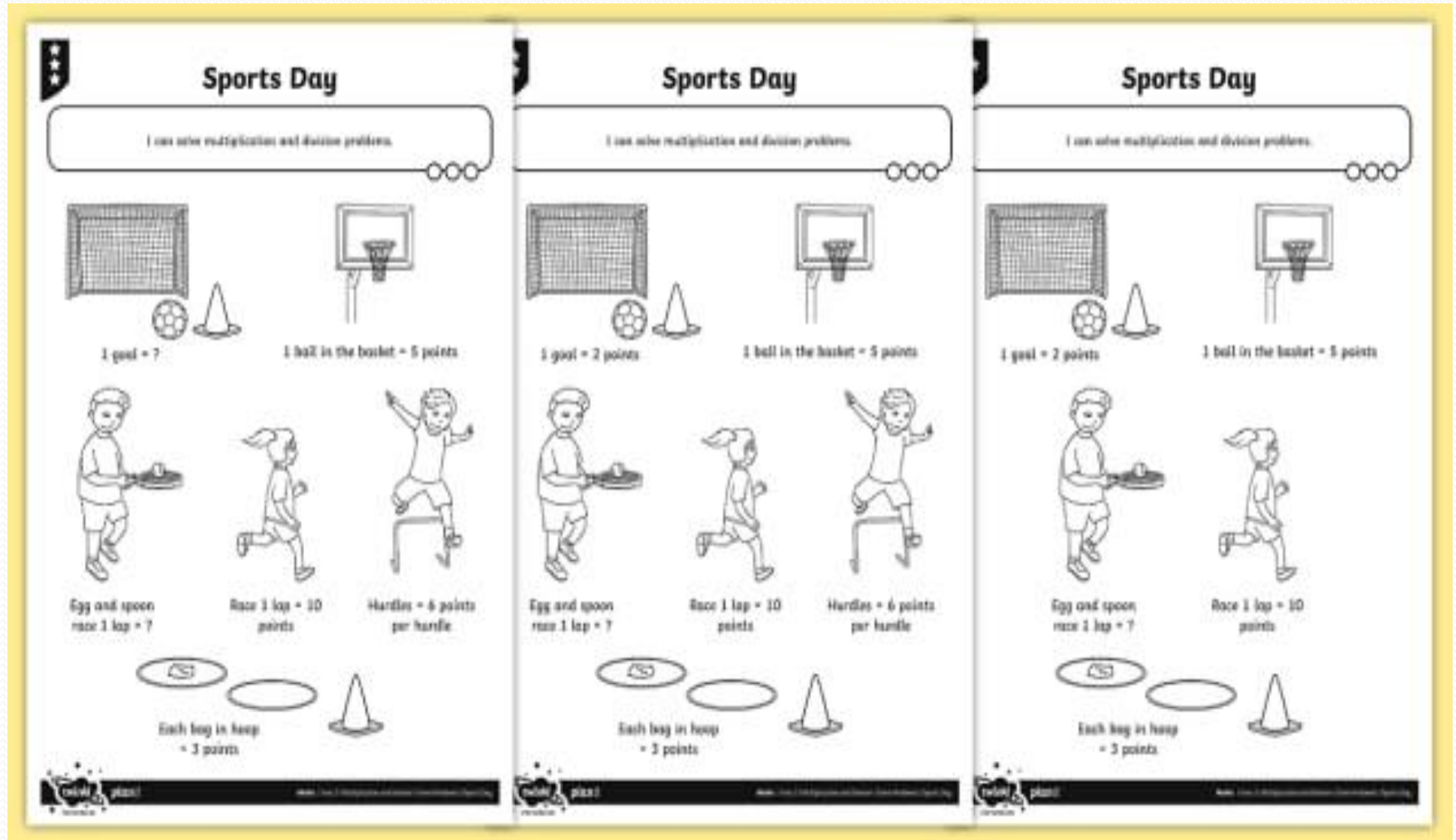
Tip toe around the circuit:

- Can you tip toe fast?
- Can you tip toe slowly?

ink saving Eco

SPORDA DAİRESEL ANTRENMAN KARTLARI

OTİZM SPECTRUM BOZUKLUĞUNDA

**BEDEN EĞİTİMİ DERSİNDE
AKRAN ÖĞRETİMİ VE ÖĞRETMEN
YARDIMI**

DOÇ.DR. GONCA İNCE

**ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
SPOR-SAĞLIK BİLİMLERİ A.B.D.**

AKRAN EĞİTİMİ

(HOTT, ALRESHEED, & HENRY, 2014)

- **SIKLIKLA ÖZEL EĞİTİM ALANINDA KULLANILAN KANITLARA DAYALI BİR EĞİTİM MÜDAHALESİDİR.**

AKRAN EĞİTİMİ

(HOTT, ALRESHEED, & HENRY, 2014)

- **AKRAN EĞİTİMİ, GENELLİKLE OTİZM SPECTRUM BOZUKLUĞU (OSB) OLAN BİREYLERE AKADEMİK VEYA DAVRANIŞSAL BECERİLERİ UYGULAMAK AMACI İLE OSB Lİ BİREYE DESTEK SAĞLAYAN BENZER YAŞ VE FİZİKSEL ÖZELLİKLERE (BOY, VÜCUT AĞIRLIĞI VB.) SAHİP BİREYLERİN EĞİTİMİNİ İÇERİR.**

AKRAN EĞİTİM SÜRECİ VE ÖĞRETMEN YARDIMI

alamy stock photo

KYETP4
www.alamy.com

AKRAN EĞİTİM SÜRECİ VE ÖĞRETMEN YARDIMI

(YARIMKAYA, İLHAN & KARASU, 2017)

1. FARKINDALIK OLUŞTURMA,
2. MODEL OLMA,
3. ROL OYNAMA
4. HATIRLATMA AŞAMALARINDAN OLUŞUR.

FARKINDALIK OLUŖTURMA SÜRECİ

(YARIMKAYA, İLHAN & KARASU, 2017)

- İNSANLAR ARASINDAKİ BİREYSEL FARKLILIKLAR, EMPATİ KURMA, KARŞISINDAKİNE SAYGI DUYMA, OSB Lİ BİREY İLE İLETİŖİM KURMA (GÖZ TEMASI, TEKLİF, İSTEK, YÖNERGE SUNMA VB.). OSB Lİ BİREYİ AKTİVİTEYE DAVET GİBİ KONULARI İÇERİR.

MODEL OLMA SÜRECİ

(YARIMKAYA, İLHAN & KARASU, 2017)

- **ÖRNEK AKTİVİTE ORTAMLARI OLUŞTURARAK OSB Lİ BİREY İLE NASIL İLETİŞİM KURABİLECEKLERİ, NASIL İSTEK, YÖNERGE VE GÖZ TEMASI KURABİLECEKLERİ HAKKINDA BİLGİLERİ İÇERİR. AKRANLARIN BİR KISMI OSB Lİ BİREY OLUR VE AKTİVİTE SIRASINDA OLUŞAN PROBLEMLİ DURUMLAR CANLANDIRILIR. ÇÖZÜM ÖNERİLERİNDE BULUNULUR.**

MODEL OLMA SÜRECİ

(YARIMKAYA, İLHAN & KARASU, 2017)

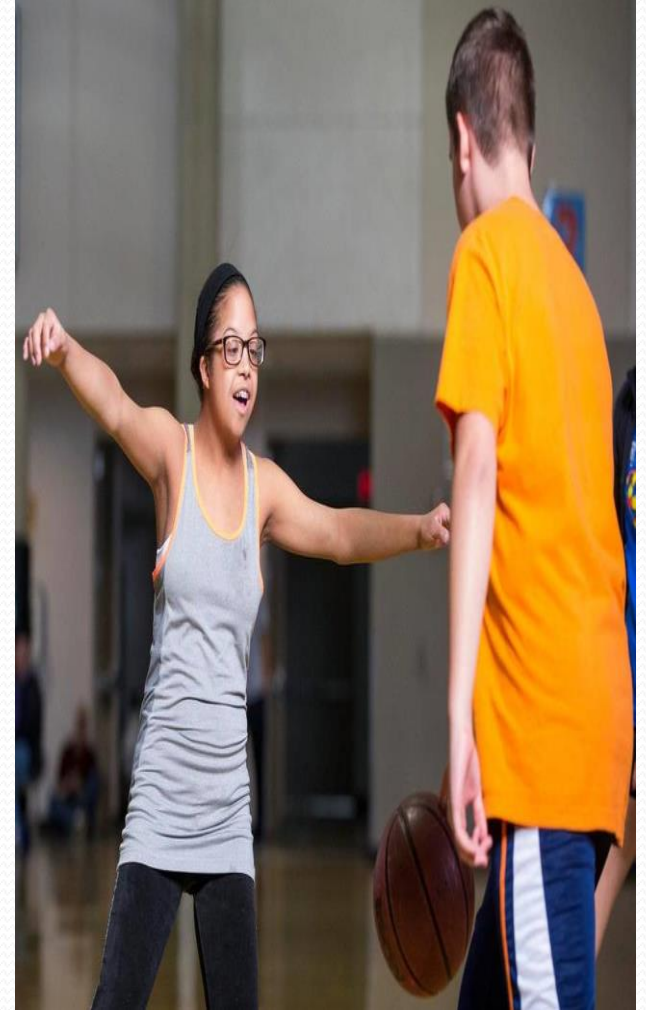
- AKRANLARIN BİR KISMI OSB Lİ BİREY OLUR VE AKTİVİTE SIRASINDA OLUŞAN PROBLEMLİ DURUMLAR CANLANDIRILIR. **ÇÖZÜM ÖNERİLERİNDE** BULUNULUR.
- ÖĞRETMEN YARDIMI:
- AKRANLARI İLE İLETİŞİM VE OYUN BECERİLERİ KONUSUNDA MODEL OLMALIDIR.

ROL OYNAMA SÜRECİ

(YARIMKAYA, İLHAN & KARASU, 2017)

- **AKRANLARA MODEL OLMA AŞAMASINDA ; FARKLI ROLLER YÜKLENEREK (AKRAN YA DA OSB Lİ BİREY) SUNİ SPOR AKTİVİTE ORTAMLARI OLUŞTURULARAK HER İKİ ROLÜ DE DÖNÜŞÜMLÜ YAPMALARININ SAĞLANDIĞI SÜREÇTİR.**

ROL OYNAMA SÜRECİ

(YARIMKAYA, İLHAN & KARASU, 2017)

- ÖĞRETMEN YARDIMI
- FARKLI ROL ÜSTLENEN AKRANLARIN SORULARI YANITLANIR. PROBLEMLİ DURUMLARDA YÖNLENDİRMELER YAPARAK İP UÇLARI SUNMALIDIR.

HATIRLATMA SÜRECİ

(YARIMKAYA, İLHAN & KARASU, 2017)

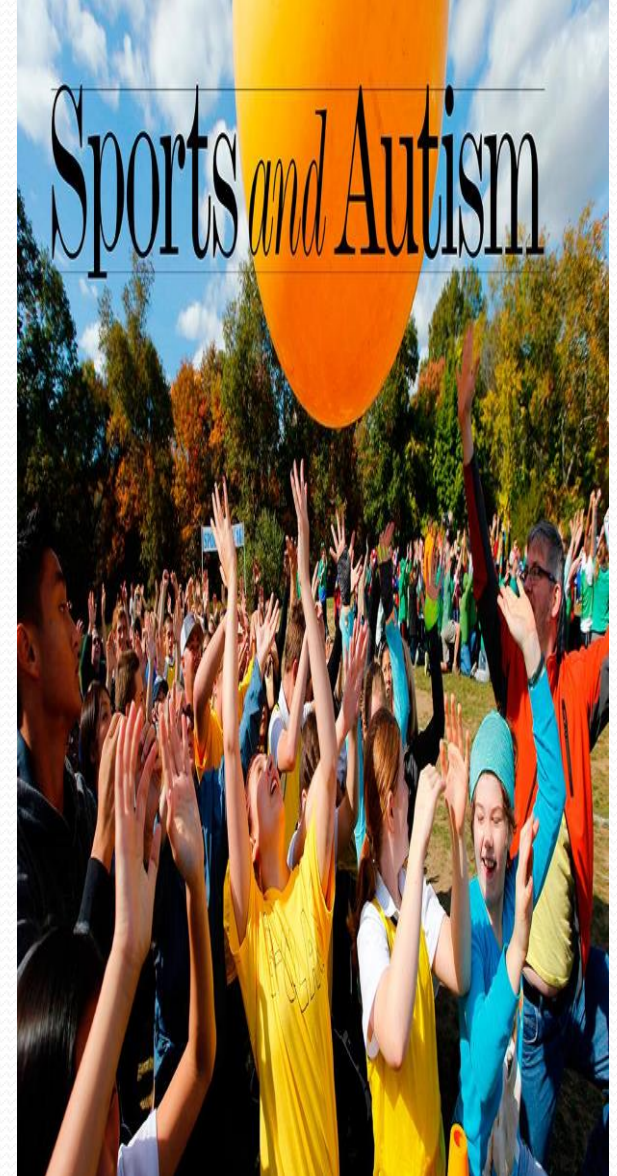
- **AKRANLARA HATIRLATMA SÜRECİ, AKRAN EĞİTİMİNİN İLK 3 AŞAMASI ÖĞRETİLDİKTEN SONRA, FARKLI ÇALIŞMA ORTAMLARI OLUŞTURULARAK BU SÜREÇLERDE NELER YAPMALARI GEREKTİĞİNİ HATIRLATICI UYGULAMALAR İLE PEKİŞTİRME VE ÖĞRENME SAĞLANIR.**

AKRAN SEÇİMİ

**1. AYNI YAŞ VE
BENZER FİZİKSEL
ÖZELLİKLERE SAHİP
OLMALI.**

**2. AKRANLAR,
KATILIMA MOTİVE
EDİLMELİ VE
GÖNÜLLÜ OLMALARI
SAĞLANMALI.**

AKRAN SEÇİMİ

**3. AKRANLAR,
GÜÇLÜ SOSYAL VE
İLETİŞİM
BECERİLERİNE
SAHİP OLMALI.**

**4. AKRANLAR,
GÜVENİLİR
OLMALI.**

AKRAN SEÇİMİ

5. YETİŞKİNLERİN
YÖNERGELERİNE
UYABİLMELİ,
6. FİZİKSEL
ETKİNLİKLERDE YER
ALABİLECEK
DÜZEYDE **MOTOR**
BECERİLERE SAHİP
OLMAK,

AKRAN SEÇİMİ

7. OKULA **DÜZENLİ**
DEVAM ETMEK,

8. HERHANGİ BİR
DAVRANIŞ
PROBLEMİNE
SAHİP OLMAMAK,

AKRAN SEÇİMİ

**9. OSB Lİ BİREY
İLE OLUMSUZ
BİR GEÇMİŞE
SAHİP
OLMAMAK.**

AKRAN EĞİTİMİ VERİLİRKEN;

- **AKRAN SAYISI YÜKSEK TUTULMASI ÖNERİLMEKTEDİR.**
- **AKRAN EĞİTİMİNDE; OSB OLAN BİREYLERİN ÖZELLİKLERİ, NEDEN HOŞLANIP NEDEN HOŞLANMADIKLARI, GÜÇLÜ VE ZOR YANLARI AÇIKLANMALIDIR.**

INTERESTING GAMES, SPORTS, AND THERAPEUTIC ACTIVITIES FOR CHILDREN WITH AUTISM

AKRAN EĞİTİMİNDE YARARLI STRATEJİLER

- OSB Lİ BİREYİN **DİKKATİNİ** NASIL TOPLARSINIZ?
- İLETİŞİMDE **UYGUN DİL** NASIL OLMALI?
- **TERCİHLER SUNARAK MOTİVASYON** NASIL GELİŞTİRİLİR?
- KARMASIK OYUNLAR/KONUŞMA BECERİLERİ İÇİN **UYGUN ÖĞRETİM** NASIL MODELLENİR?

AKRAN EĞİTİMİNDE YARARLI STRATEJİLER

- UYGULAMAYA KATILIM VE KONUŞMAYA NASIL CESARETLENDİRME YAPILIR?
- UYGUN SOSYAL DAVRANIŞLAR NASIL GÜÇLENDİRİLİR?
- GÖRSEL DESTEKLER NASIL KULLANILIR?

YAPILANDIRILMIŞ SOSYAL AKTİVİTELER

- HER İKİ TARAFIN DA ZEVK ALABİLECEĞİ BİR ETKİNLİK SEÇİLMELİDİR.
- BAŞLANGIÇ EĞİTİMİNDE ÖĞRETMEN YARDIMI SIK SORU VE YANIT VERME ŞEKLİNDE YAPILARAK AKRAN-OSB Lİ BİREYLERİN BİRBİRİNE GÜVEN VE ALIŞMALARI SAĞLANMALIDIR.

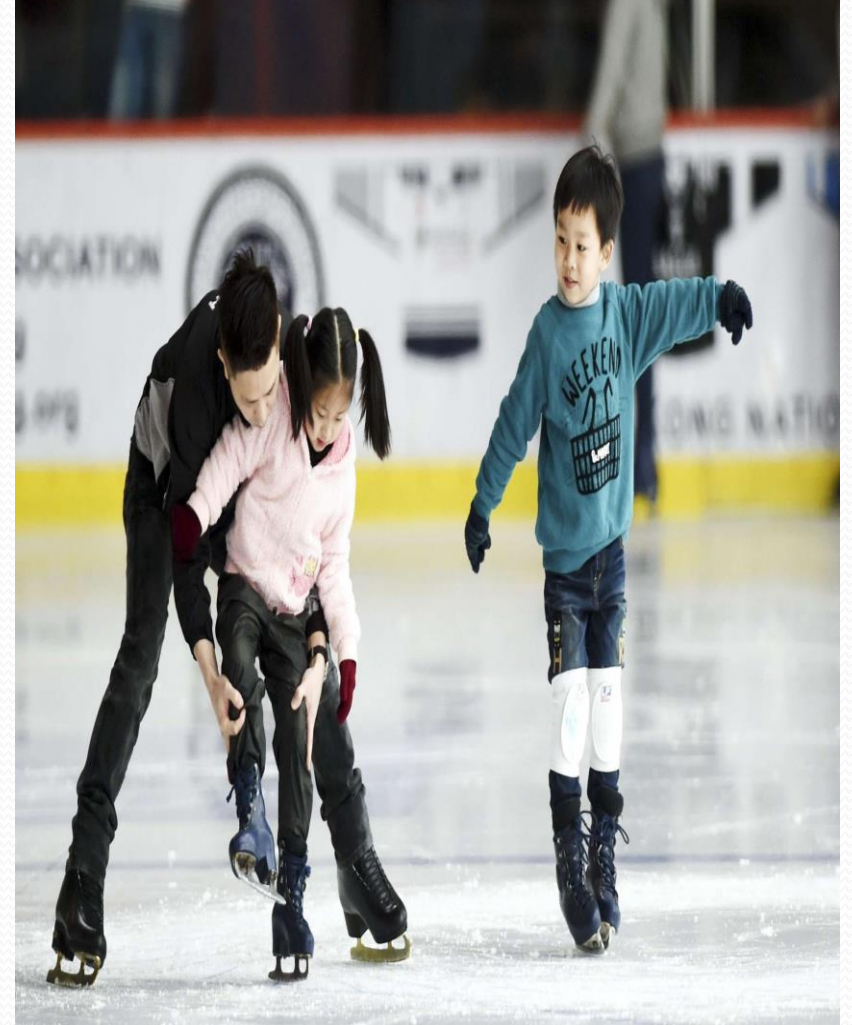
YAPILANDIRILMIŞ SOSYAL AKTİVİTELER

- **AKRAN VE OSB Lİ BİREYLER BİRBİRİNE ALIŞTIKÇA FARKLI SOSYAL ORTAMLARDA (OKUL BAHÇESİNDE, KANTİNDE, KORİDORDA VB.) ETKİLEŞİMLERİNİN DEVAM ETMESİ SAĞLANABİLECEKTİR.**

YAPILANDIRILMIŞ SOSYAL AKTİVİTELER

- **SINIF DIŞI ÇALIŞMASI YA DA OKUL TEMELLİ DERS DIŞI ETKİNLİKLERİN ORGANİZE EDİLMESİ ÖNERİLİR.**
- **ETKİNLİKLER SİRASINDA HEM OSB Lİ BİREYLERE HEM DE AKRANLARA DESTEK SAĞLANMALIDIR.**

YAPILANDIRILMIŞ SOSYAL AKTİVİTELER

- **UYGUN SOSYAL BECERİ KULLANIMI İÇİN OSB Lİ BİREYLERİ**
- **UYGUN İLETİŞİM STRATEJİLERİNİ (SABIR, SEBÂT, OLGUNLUK V.B.) KULLANDIKLARI İÇİN AKRANLARI TAKTİR ETMEK GEREKİR.**

YAPILAN DESTEKLERİN SİLİKLEŞTİRİLMESİ

- AKRANLARIN OSB OLAN
BİREYLER İLE
YAPTIKLARI
UYGULAMALARDA
RAHATLADIKLARINDA
YAPILAN ÖĞRETMEN
DESTEĞİ
SİLİKLEŞTİRİLMELİDİR.

YAPILAN DESTEKLERİN SİLİKLEŞTİRİLMESİ

- **ÖĞRETMEN DESTEĞİNDE
SİLİKLEŞTİRMEDE;**

1.ÖNERİLERDE BULUNMA

2.SORU YÖNELTME

3.OLAY HAKKINDA YORUM
YAPMA YAPILABİLİR

ANCAK;

OSB OLAN BİREY İLE AKRAN
ETKİLEŞİMİNE MÜDAHALE
EDİLMEMELİDİR.

YAPILAN DESTEKLERİN SİLİKLEŞTİRİLMESİ

- **DESTEK
AZALDIĞINDA
BİLE; SOSYAL
ÖVGÜNÜN DEVAM
ETMESİ
ÖNEMLİDİR.**

İYİ BİR EĞİTMEN OLMANIZ DİLEĞİMLE...

TEŞEKKÜRLER